

WARSZAWSKI UNIwersYTET MEDYCZNY
MEDICAL UNIVERSITY OF WARSAW

Zakład Edukacji i Badań w Naukach o Zdrowiu

Warszawa, 11.05.2022 r.

Prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Joanna Gotlib
Kierownik Zakładu Edukacji i Badań w Naukach o Zdrowiu
Wydziału Nauk o Zdrowiu
Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

Recenzja rozprawy na stopień doktora nauk o zdrowiu
mgr Eweliny Cichoń

**Poznawcze i biologiczne determinanty skuteczności
mechanizmu tłumienia.**

**Rola metapoznania i temperamentu w intensywności
doświadczenia intruzji myślowych.**

przygotowanej pod kierunkiem dr hab. Remigiusza Szczepanowskiego
z Dolnośląskiej Szkoły Wyższej

Zakładu Edukacji i Badań w Naukach o Zdrowiu
Wydział Nauk o Zdrowiu, Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego
ul. Litewska 14/16, 00-581 Warszawa
pokój 209, II piętro
e-mail: zakladdydaktyki@wum.edu.pl

WARSZAWSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY
MEDICAL UNIVERSITY OF WARSAW

Zakład Edukacji i Badań w Naukach o Zdrowiu

WSTĘP

Objawy w postaci intruzji, np. natrętne myśli, odgrywają istotną rolę w obrazie psychopatologicznym wielu zaburzeń psychicznych takich jak depresja, zaburzenia lękowe, zaburzenia obsesyjno-kompulsywne, zaburzenia stresowe pourazowe, ostre zaburzenia stresowe, zaburzenia dysocjacyjne, zaburzenia odżywiania, czy też uzależnienia. Najnowsze dane WHO oraz prowadzone na całym świecie badania naukowe wskazują natomiast na fakt, że właśnie wspomniane choroby i zaburzenia psychiczne, takie jak: depresja, zaburzenia lękowe, zaburzenia obsesyjno-kompulsywne, zaburzenia stresowe pourazowe, ostre zaburzenia stresowe, zaburzenia dysocjacyjne, zaburzenia odżywiania, czy też uzależnienia, dominują w ostatnich latach wśród zaburzeń psychicznych na świecie, a liczba osób ich doświadczających ciągle rośnie. Czynnikiem zewnętrznymi mającymi bezpośredni wpływ na rosnącą częstość występowania tych zaburzeń była zarówno pandemia COVID-19, jak również obecnie trwający konflikt zbrojny na wschodzie Europy, wywołany agresją Rosji na Ukrainę. Dlatego też podjęty przez Doktorantkę mgr Ewelinę Cichoń problem badawczy, który stanowi przedmiot przedstawionej mi do oceny rozprawy doktorskiej jest niezwykle aktualny i uniwersalny, również z punktu widzenia zdrowia publicznego i kreowania polityk zdrowotnych różnych krajów świata.

Objawy w postaci intruzji, np. natrętne myśli, powszechne są nie tylko u osób z zaburzeniami psychicznymi, ale również u osób z chorobami somatycznymi, takimi jak choroby nowotworowe czy choroby układu krążenia. Wspomniane choroby, poza zaburzeniami psychicznymi, również dominują, szczególnie w rozwiniętych społeczeństwach zachodnich i stanowią główne przyczyny zgonów na świecie.

Biorąc pod uwagę częstość występowania chorób i zaburzeń psychicznych, warto również wspomnieć kwestię jakości życia pacjentów z tymi zaburzeniami. Intruzje znacząco obniżają jakość życia chorych, a także są predyktorem gorszych wyników procesu leczenia. Do mechanizmów, których celem jest zwalczanie natrętnych treści zalicza się między innymi mechanizmy tłumienia.

Zakładu Edukacji i Badań w Naukach o Zdrowiu
Wydział Nauk o Zdrowiu, Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego
ul. Litewska 14/16, 00-581 Warszawa
pokój 209, II piętro
e-mail: zakladdydaktyki@wum.edu.pl

Wyniki badań i modele teoretyczne dotyczące skuteczności tłumienia są rozbieżne, z tego też powodu problematykę mechanizmów tłumienia wybrała Pani mgr Ewelina Cichoń jako przedmiot swojej rozprawy doktorskiej. Część badaczy wskazuje na adaptacyjność tłumienia. Z drugiej zaś strony, wskazuje się na tłumienie jako przyczynę powstawania objawów psychopatologicznych, z uwagi na paradoksalne efekty tłumienia, które prowadzą do częstszego doświadczania intruzji.

W przedstawionej mi do oceny pracy doktorskiej Pani mgr Eweliny Cichoń założyła natomiast, że tłumienie intruzji można wyjaśniać z perspektywy metapoznania oraz uwarunkowań temperamentalnych, co stanowiło główny nurt badań, opisanych i przedstawionych bardzo szczegółowo przez Doktorantkę.

Biorąc pod uwagę przedstawione powyżej dane, problematyka badawcza zaprezentowana w pracy doktorskiej Pani mgr Eweliny Cichoń pt.: **„Poznawcze i biologiczne determinanty skuteczności mechanizmu tłumienia. Rola metapoznania i temperamentu w intensywności doświadczania intruzji myślowych.”** jest bardzo aktualnym problemem zdrowia psychicznego na całym świecie, a co za tym idzie bardzo ważnym problemem w kontekście społecznym, jak również istotnym i aktualnym wyzwaniem zdrowia publicznego w krajach rozwiniętych - w Polsce, w Europie, jak również w większości krajów świata.

FORMALNA OCENA PRACY

Przedstawiona do recenzji praca na stopień doktora nauk o zdrowiu Pani magister Eweliny Cichoń ma układ typowy dla tego rodzaju rozpraw. Pracę stanowi manuskrypt o łącznej objętości 175 stron maszynopisu wraz z piśmiennictwem, streszczeniem w języku polskim i angielskim, spisem tabel, rycin i załączników.

Praca składa się z dwóch części - części teoretycznej i części badawczej.

Cześć teoretyczna pracy zawiera 58 stron: składa się ze wstępu i stanowi przegląd aktualnego piśmiennictwa naukowego zawierający szczegółową prezentację zagadnień będących przedmiotem przedłożonej do recenzji rozprawy doktorskiej.

Część teoretyczna zawiera Wstęp, Wprowadzenie oraz rozdziały opisujące teoretyczne założenia pracy, w tym: charakterystykę myśli intruzowych, mechanizm tłumienia niepożądanych odczuć i myśli, tłumienie a metapoznanie i intruzje oraz różnice indywidualne w kontekście metapoznania.

Druga część przedstawionej mi do oceny pracy doktorskiej, stanowiąca część badawczą, zawiera przedstawione bardzo szczegółowo cele i założenia czterech przeprowadzonych przed Doktorantkę badań własnych:

- badanie nr 1. Tłumienie – przekonania metapoznawcze – intruzje
- badanie nr 2. Tłumienie – strategie kontroli myśli – intruzje
- badanie nr 3. Temperament – przekonania metapoznawcze – intruzje
- badanie nr 4. Temperament – strategie kontroli myśli – intruzje.

Każde badanie opisane jest oddzielnie i zawiera typowo przedstawione po kolei: prezentację grupy badanej, opisane zastosowane metody badawcze oraz bardzo obszerną szczegółową analizę wyników badań własnych wraz z przeprowadzoną, bardzo szczegółowo zaprezentowaną analizą statystyczną.

W przedstawionej rozprawie część Dyskusja również została podzielona na cztery części, adekwatnie do prezentacji omawianych i diskutowanych wyników przeprowadzonych badań. Taki podział ułatwia czytelnikowi analizę wyników i sprawia, że dyskusja wyników staje się przejrzysta, bardziej czytelna i zrozumiała.

Rozprawę doktorską uzupełnia 5 rycin oraz 16 tabel uszczegóławiających zaprezentowane w pracy wyniki badań własnych. Bardzo złożone zjawiska, przedstawione szczegółowo w części Wyniki, przedstawiono w sposób zrozumiały dla szerokiego kręgu czytelników, ale nie upraszczając jednocześnie istoty przekazu. Jednakże zdaniem Recenzenta, zwiększenie liczby tabel i graficznych form przedstawienia wyników sprawiłoby, że wyniki te byłyby bardziej czytelne, w publikacjach, które w przyszłości przygotowywać będzie Doktorantka należałoby uwzględnić tę sugestię.

Zawarty w rozprawie spis piśmiennictwa zawiera 322 pozycje literatury krajowej i światowej. Wszystkie pozycje piśmiennictwa dobrane są prawidłowo do tematu pracy i zacytowanie w sposób prawidłowy w treści rozprawy. Aneks do pracy stanowią załączniki zawierające narzędzia badawcze stosowane w przedstawionych analizach.

W treści prezentowanej rozprawy doktorskiej Pani mgr Ewelina Cichoń nie ustrzegła się bardzo nielicznych występujących w pracy błędów literowych, interpunkcyjnych, stylistycznych i edycyjnych, jednakże nie obniżają one wartości prezentowanej rozprawy doktorskiej.

MERYTORYCZNA OCENA PRACY

Problematyka badawcza zaprezentowana w przedłożonej do recenzji pracy doktorskiej Pani mgr Eweliny Cichoń dotyczy współcześnie bardzo ważnego problemu z obszaru zdrowia psychicznego, co w ostatnich latach, po pierwsze z powodu pandemii COVID-19, a obecnie z powodu napaści Rosji na Ukrainę i wybuchu pełnoskalowego konfliktu zbrojnego, stało się priorytetem polityki zdrowotnej i zdrowia publicznego w wielu państwach świata, głównie ze względu na gwałtownie rosnącą liczbę, osób, w tym szczególnie osób młodych, z różnymi zaburzeniami psychicznymi.

W pracy podjęto problematykę metapoznawczych i temperamentalnych uwarunkowań skuteczności tłumienia u osób zdrowych. Założono, że dysfunkcje metapoznania mogą pełnić rolę mediatora w relacji między skłonnością do tłumienia a nasileniem się doświadczenia intruzji (badanie nr 1). W kolejnym kroku zweryfikowano hipotezy o pośredniczącej roli strategii kontroli myśli w relacji między skłonnością do tłumienia a doświadczaniem intruzji (badanie nr 2). Założono, że wybrane cechy temperamentu mogą predysponować do powstawania u jednostki dysfunkcyjnych przekonań (badanie nr 3) oraz nieadaptacyjnych strategii kontroli myśli (badanie nr 4), które nasilały niechciane, uporczywe myśli. W celu empirycznej weryfikacji tych zależności, wykorzystano metodę badań kwestionariuszowych i analizę mediacji.

WARSZAWSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY
MEDICAL UNIVERSITY OF WARSAW

Zakład Edukacji i Badań w Naukach o Zdrowiu

Przedstawione przez Doktorantkę badania sugerują, że zmiana systemu przekonań i wykorzystywanie adaptacyjnych strategii kontroli myśli mogą redukować objawy psychopatologiczne w formie natrętnych myśli, także u osób temperamentalnie predysponowanych do doświadczania intruzji.

Wyniki przedstawionej mi do oceny rozprawy doktorskiej Pani mgr Eweliny Cichoń, a szczególności wyniki analiz mediacyjnych mogą być przydatne w praktyce klinicznej w terapiach ukierunkowanych na redukcję doświadczania natrętnych myśli, które są objawem wielu zaburzeń psychicznych i somatycznych oraz obniżają jakość życia chorych. Wnioski płynące z prezentowanych przez Doktorantkę badań mogą przyczynić się do lepszego zrozumienia psychologicznych mechanizmów powstawania i nasilania się intruzji. Wartość praktyczna przedstawionej do oceny rozprawy doktorskiej jest warta podkreślenia.

PODSUMOWANIE

Przedstawioną mi do recenzji pracę doktorską Pani mgr Eweliny Cichoń pt.: „Poznawcze i biologiczne determinanty skuteczności mechanizmu tłumienia. Rola metapoznania i temperamentu w intensywności doświadczania intruzji myślowych” oceniam bardzo pozytywnie.

Doktorantka mgr Ewelina Cichoń przygotowując przedstawioną mi do oceny rozprawę doktorską udowodniła, że posiada szeroki zakres wiedzy na wybrany w rozprawie temat. Doktorantka posiada również kompetencje z zakresu prowadzenia badań naukowych i przygotowywania prac naukowych: doktorantka potrafi dokonać przeglądu piśmiennictwa naukowego, zarówno krajowego, jak i światowego, prawidłowo określa hipotezy, prawidłowo formułuje pytania badawcze. Doktorantka Pani mgr Ewelina Cichoń sprawie posługuje się warsztatem badawczym, koniecznym do przygotowania rozprawy doktorskiej.

W przestawionej do oceny pracy Doktorantka mgr Ewelina Cichoń potwierdziła, że potrafi prawidłowo zaplanować proces badawczy: dobrać grupę badaną, określić i zoperacjonalizować zmienne, dobrać odpowiednie standaryzowane, znane i stosowane na świecie narzędzia badawcze i trafnie ocenić ich wartość na potrzeby badań własnych.

Zakładu Edukacji i Badań w Naukach o Zdrowiu
Wydział Nauk o Zdrowiu, Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego
ul. Litewska 14/16, 00-581 Warszawa
pokój 209, II piętro
e-mail: zakladdydaktyki@wum.edu.pl

WARSZAWSKI UNIwersYTET MEDYCZNY
MEDICAL UNIVERSITY OF WARSAW
Zakład Edukacji i Badań w Naukach o Zdrowiu

Wszystkie te elementy pozwalają twierdzić, że Doktorantka Pani mgr Ewelina Cichoń posiada umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej i potwierdzają tezę o wystarczającym przygotowaniu Doktorantki do prowadzenia badań naukowych.

WNIOSEK KOŃCOWY

Przedstawiona do recenzji rozprawa spełnia wszystkie wymagane warunki do uznania jej za podstawę do nadania stopnia naukowego doktora nauk o zdrowiu w świetle Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzenia czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora z dnia 3 października 2014 roku (Dz.U. 2014, poz.1383).

Wobec powyższego, zwracam się do Rady Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego o dopuszczenie Pani mgr Eweliny Cichoń do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Jednocześnie przedkładam Radzie Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu wniosek o wyróżnienie pracy doktorskiej.

Prof. dr hab. n. med. i n. o zdr.
Joanna Gotlib

Elektronicznie
podpisany przez Prof. dr
hab. n. med. i n. o zdr.
Joanna Gotlib
Data: 2022.05.12
11:58:34 +02'00'

Zakładu Edukacji i Badań w Naukach o Zdrowiu
Wydział Nauk o Zdrowiu, Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego
ul. Litewska 14/16, 00-581 Warszawa
pokój 209, II piętro
e-mail: zakladdydaktyki@wum.edu.pl

